№ 151 მთავრობის მოამბე ყოველდღიური გაზეთი ხელისუფალი მეორე

საქართველოს რესპუბლიკა

ფასი 1 მან. ბარასპეშ, 11 ივლისი 1919 წ.

მთავრობის მოამბე, ყოველდღიური გაზეთი
(ოფიციალური და არა ოფიციალური განყოფილებით)

„საქართველოს რესპუბლიკა"

ხელისუფალი

ხელმოწერის პირობები: ერთი წლით 220 მ., ექვს თვით 110 მ., სამი თვით 60 მ., ერთი თვით 20 მ. ცალკე № ყოველდღე 1 მან. საგაზეთო განცხადებისა დადგენილი ნორმით, ერთხელ განცხადებაში შეთანხმებით. განცხადება ხელისუფალში მიღებულ უნდა იქნეს არა უგვიანეს 10 სათისა. ხელმოწერა ხელისუფალში მიიღება ყოველ დღე, გარდა კვირა დღისა, 9 საათიდან 5 საათამდე. 3 ს. ბანონის ქ. № 6, ტელეფონი 1—82.

გუდალმწყარი შვილები ჰყავდა, გრიაღოდ და ლევანტური ათენკენტი ნათესავი და ნაცნობი თავის საყვარელ მამის

ტარასი მაჭავარიანის

გარდაცვალებას, დაკრძალვა კვირას, 13 ივლისს (ძველი ტ. 30 ივნისს) ს. ხაშურიდან

არაკლი სიმწარე ძე და შვილები, პლატონ და კაკაჯი ლიტვინები, გულითადი მწუხარებით ატყობინებენ ნათესავებსა და ნაცნობებს მეორადი სიმძიმე და ნაღველი მამის

ტარასი ფილიპეს-ძე მაჭავარიანის

გარდაცვალებას, ჯამოსაბარებელ რკინის გზის სადგურზე დღეს საღამოს 6-ხანებით საათზე და წასასვენებელ ს. **ბარაბუეთში**. დასასვენებლის კერძოს, 13 ივლისს სოფ. **ხაშურიდან**.

ოფიციალური განყოფილება.

განკარგულებანი

ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის სამინისტროები.

№ 30 ივნისი, 1919 წ.

№ 108.

განთავისუფლებულია თანამდებობიდან თანაშემწე თბილისის ფინანსურ პალატის კრებსით ძ. ჯ. დუმბაძე ამ წლის 1 ივნისიდან.

№ 109.

დათხოვნილია სამსახურიდან, თანაშემწე თბილისის, სახლისკარის ექსპედიტორის თანაშემწედ გვირაბი ხხიაძე ამ წლის 30 ივნისიდან.

№ 110.

დანიშნულ იქნეს ფინანსთა და ვაჭრობა - მრეწველობის სამინისტროს საერთო განყოფილების კანცელარიის რეგისტრატორად ქეთევან დავითის ასული კერესელიძე ამ წლის 1 ივლისიდან.

ფინანსთა დეპარტამენტის დირექტორის მოადგილე **ი. კანდელაკი.**

საგრთო განყოფილების უფროსის მოვ. **ი. მოდებაძე-ვანიშვილი.**

საქართველოს ფოსტა-ტელეგრაფის და ტელეფონების სამმართველოები.

25 ივნისი, 1919 წ.

№ 35.

გამეზობლებლად არიან: მოქალაქენი ირინე ფორანიანის, ნინა დავითაშვილი და ყოფილი ფოსტა-ტელეგრაფის მოხელე ცირილი დანიელოვიჩი მე-5 ხარ. თბილისი ვაჩნაძისა ფოსტა-ტელეგრაფის. მოხელეებად მე-6 ხარ. ლორემიდან დაჭირაშვილი ტფილისის ტელეფონის ქსელზედ 24 ივნისიდან 1919 წ.

დანიშნულნი არიან: ფოსტა-ტელეგრაფის მოხელეები მე-2 ხარ. ტფილისის ფოსტის კანტორის კონსტანტენი ქუთაისელები, პირველი ხარისხის მოხელეები ივანე კანტარაძენი, შეთაისის ფოსტა - ტელეგრაფის კანტორის მე-2 ხარ. ვასილ დიდებაშვილის პირველი ხარისხის მოხელეთა ივანე კანტარიაში, ლონდინის ფილანტროპიული საზოგადოების ვალდებულებისა დაბალი ჯამაგირის ტფილისის ტელეგრაფის კანტორის სტენოგრაფიული განყოფილების მდივარ ვალენტინოზ შენაბოძებულთათ მდივარ ალექსანდრეთის ფილიალის ტელეგრაფის კანტორის მე-2 ხარ. ბაკარი შალამბერიძეს, ტფილისის ტელეგრაფის კანტორის მე-4 ხარ. გრიგოლ ბარკალოვიანს, ფოთის მე-6 ხარ. მოხელის თანამდებობის აღმასრულებელი კონსტანტენი ადამია, ბეთანიის ზედამხედველის ფოსტა-ტელეგრაფის კანტორის დაბალი ჯამაგირის ლუკა ჯოჯუას, შალამბერიძე სოხუმში, ბარანალია ქუთაისში, ჯოჯუა გორაში, დადამა ტელეფონის ტელეგრაფის კანტორაში; შალამბერიძე, ბარანალია და ჯოჯუა 21 ივნისიდან, დადამა 25 ივნისიდან მხოლოდ დადამა, ბარანალია და შალამბერიძე თანამდებ თხოვნის.

ოლქის უფროსი **მგელაძე.**

არა ოფიციალური განყოფილება

მთავრობაში

3 ივლისის ხხდომა.

ხხდომას დაესწრენ მთავრობის თავმჯდომარე გრაფის ნაცვალი ბ-ნი ევგ. გეგეჭკორი.

მინისტრები: ბ. ბ. კანდელაკი, ზომერიკი, სახელმწიფო კონტროლიორი ბ. გოგიჩაიშვილი. მინისტრობის ამხანაგები: ბ. ბ. ცინცაძე, ჯეღიაშვილი, ჯეღიანიშვილი, ერისკაცი ჭ-ბიანე. დეპარტამენტის დირექტორი ბ. ამხანი, სასრულოთა სამების თავმჯდომარე ბ. ცხვედე. საქმეთა მმართველი ქ. ჯიბუაძის. მდივნობს ც. ლომპიძე.

მოხსენებანი ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრობის.

გადასახადი შე ქვაზე.

შე ქვაზე საფოთო გადასახადი გადიდებენ 6 კაპეიკამდე, სათანადო დეკრეტი წარუდგენის დამფუძნებელ კრებას.

დ ე კ რ ე ტ ი.

დეკრეტი შეიდ მუხეზედ გადასახადის ზეწერის 1919 წ. 13 მაისის დეზუდების მოქმედების 1920 წლის 1 იანვრამდე გახანგრძლივების, მოწერებული იქნეს და გადაეცეს დამფუძნებელ კრებას.

მოხსენება მიწ. ოქმ. მინისტრობის.

3 მაისის შესაკეთებლად.

გადაეცეს 10 მილიონამდე ფოსდიდან 50000 მანეთი ამასოფლების ერთობელ მამული საკეთილდღეო.

მოხსენება შინაგან საქმეთა მინისტრობის.

ფერმის ჯიგარაანი.

მოხსენება პეთაიოს საქონლის ჯერის საწინააღმდეგო შრატის დამზადებულ საღეჭიოს ცხვრის ყურის ფერმაში გადატანის შესახებ გადაეცეს დასკვნისათვის პოჭხი - მოქრეფების მინისტრს.

მოხსენება განათლების მინისტრობის.

საბეკრეტრო მოგზაურობისათვის.

გადაეცეს აი მილიონიან ფოსდიდან 1810 მანეთი ა. დოღაშვილის სამეგრელოსა და სამურზაყანოში სამეცნიერო მიზნით მოგზაურობისათვის.

დახმარება.

მოხსენება საქართველოს სისტორიო საეკლესიო საზოგადოებისათვის 120,160 მან. გადების შესახებ, მოწერილ იქნეს და სათანადო დეკრეტი წარედგინოს დასამტკიცებელ კრებას.

მოხსენებანი სამხედრო მინისტრ. ამხანაგისა.

ამნისტია.

გადაეცემ 15 ათას მანეთი ხალიჩებისათვის რეცეპტიანი ჩამორთმეული სამი ცხენის ფასის ანაზღაურებელად.

ზარალის ანაზღაურებელად.

გადაეცეს სამეფონო ფონდიდან 4405 მ. ბატალიონის ოფიცერ კოპერატიულ კავშირის „შეერთებისათვის" შეზის ფასის ანაზღაურებელად.

მოხსენება გზათა მინისტრობის.

ნავთობგადის ხარჯებისათვის.

გიშსნის გზათა უწესების ნავთობგადარბაისათვის სახარო 1/2 ნაწილი 1919—20 წწ. ბიუჯეტში ნავთობგადი თანმხლებ ნაგზადოთხელ ობეთის ასფალტ გადაკეთებისა, როგორც ესახ ლენიშნული მოხსენებაში.

5 ივლისის ხხდომა.

ხხდომას დაესწრენ მთავრობის თავმჯდომარე ბ-ნი ნ. ჯორდანია. მინისტრები ბბ. რამიშვილი, ზომერიკი, გეგეჭკორი. სახელმწიფო კონტროლიორი ბ. გოგიჩაიშვილი. მინისტრობის ამხანაგები: ბბ. გელეიშვილი, გელეიანიშვილი, ერისკაცი ჭ-ბიანე. ცენტრ. ტერატე ცირილე. დეპარტამენტის დირექტორი ბ. ამხანი, სასრულოთა სამების თავმჯდომარე ბ. ცხვედე. საქმეთა მმართველი ქ. ჯიბუაძის. მდივნობს ც. ლომპიძე.

მოხსენებანი მთავრობის თავმჯდომარისა.

დეპუტატობათა დატოვება.

გადაეცეს ბინაჯან სამეფონო მინისტრობის ვალდებულების ჯილიანის ჯილიანის შეფიცულობა სახელმწიფო დაწესებულებათა ბ. შეღელეიანი დატოვების შესახებ.

თბილისებენი.

თანახმათა საკრებულოში არსებული მფსულ-ბანთა ერთიანნელ საბჭოს შემდეგმოლოთანის დაეცვლის შინაგან საქმეთა სამინისტროს იურიდიულის თათარული და სომხური ენების მდივნის თარჯიმნებენი.

პანიფონის გასაფართოებელთან.

დიდუბის ეკლესიის სამჭედ და წერა-კითხვის საზოგადოების შეადგენილობის ბაზრეზე პანიფონის გასაფართოებელთან მოიპოვნა ხელ შეერნის შესახებ ეკლესიის ბაზრეზე ხოლო მთავრობა არაა წინააღმდეგი, თუ ამ მამულებს შეიძენს პანიფონის გასაფართოებელთან დიდუბის ეკლესიის სამჭედ და წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოება თავის საჭიროებით.

ბაბუშვის პარკის შენება.

მთავრობის დადგენილება ბაბუშვის პარკის მთავრობასაგნე შენების შესახებ შეიგზავნოს მთავრობასაგნე შენების შესახებ შეიგზავნოს მხოლოდ ძველი მოსაკლის პარკს, ახალი მოსაკლის პარკის შენება არ ალიარებელი და ყველას შეიძლება მისი შესყიდვა.

უარი თხოვნაზე.

ივლიეციის შემდეგადგენილობა სამეგრელოს ნაწილების ქალაქ ზუგდიდის ბინაჯან ბ. ერისკაცისა და სხვათა ბინაჯან ბ. ნ. ჯორდანიას ბინაჯან ბ. ნ. ჯორდანიას ბინაჯან ბ. ნ. ჯორდანიას

სასიკეთოო დასახმარებელ შეზე ტრესკოვის ქარიგის თბოლე ქალის დანიშნის შესახებ.

კომისიამ სცნო: ვასილიან ტრესკოვი გარდაცვალა. ცვალა, კანონისამებრ დაიწინოს მას ერთი მესამედი თვითო ჯამაგირისოდენა. ქალიშვილს— მასას ეკ ერთი მეექვსედი.

საქართველოს საკითხი პარიზში.

ამ დღეებში ლონდონიდან ჩამოსულმა საქართველოს დელეგაციის წევრმა დიდით ლიმბაშიძემ, 8 ივლისს დამეუფნებელ კრების სოცდ. ფრაქციაში გააცნო მოხსენება შემდეგ თემაზეი: „საქართველოს საკითხი ევროპაში და კერძოთ საზღვარ კონფერენციაზე“. მოხსენების დასაწყისში მან აღნიშნა, რომ არც ერთი ევროპის სახელმწიფო ჩვენ საფრანგეთს არ გვიმხდებს, ჩვენთვის საშინი არიან მხოლოდ კოლჩაკ-დენიკინელები, ყველაზე უარიყოფილი და სიძულვილით საქართველოს აღნელი ეპერიობა. იგი თვითდენეე შეგვპირდა, რომ დაეცავდეს საქართველოს დამოუკიდებლობასო და ამგვარად ღებეზე გამოიჯეზა ევროპის ნამდვილის მოყვრობის საფერით საქართველოში. ამიტომ-ქრკესაშინი შეიმოკლებად ინგლისის ძლიერ დაინტერესებული ეკი ჩვენი ქვეყანით, რომელსაც მოკავშირეთა დაიდგნილებით ინგლისის ჯარები ჩვენი ქვეყნისაგან გამოეგზავნენ მათ თანასეკვიო ჩვენ ეკ ინგლისის მიღწევებს, ჩაგრულნი, რომ საქართველო ევროპის ოსრიენტალიზაციისა, ქართველობა ფრთხილად და ზედმეტის ოსრიენტალიზმით ეკ სურდა მისი დამარცხებაც გამოვიჩინეთ. შემდეგ მოხსენებელი ეკ ერთ ისტორიულ ეკ ეკ ეკ

ლობის და ქარის დროს გადმოიღის ნაპირები, ლუკვა და სრულიად ანადგურებს ნათესებს, და ამ ნაირად ხელ ცარიელს სტოვებს მშრომელ-მოსყიდველს, ამას ყოველივეს შედეგად მოყვება ხოლმე დაშრობა მთელი დასავლეთ საქართველოსა და სურსათის დაკლება სახელმწიფოს სხვა ადგილებშიაც. ასეთი წელი იყო მაგ. 1913, 14 და გასული წელი.

ამ ბედნიერების სიმწარეც მთ უფრო საგონებელია და საშინელი, რომ ის ხშირად ხდება, ვინაიდან მასი გამომჟღავნება მიზეზი არ არის ბარემ წყალ დიდობა. საქმიანია ქარი ზოგიერთს, რომ მოსწონს წყლიც თავის ნაპირები, როგორც არა ერთხელ მოხდა წელს.

ერთად ერთი საშუალება ამ საშინელი პოვლების ასალილებელად არის მდინარის გამაგრება დამუშებით. მართალია ასეთი საქმე შეიდგენს ერთის ხასარჯ საკმაო, მაგრამ ჭეში ნორჩი, მოწყობილი და ღარიბი ერთობა ვერ ჯერობით ვერ ივასრებს ამ დიდ საქმეს გაღონიების სიმცირით, მით უფრეტეს, რომ საქმის გაძნელებაც დიდ ზარალს მოსდევს ხოლმე, ამიტომ იმის გადიდება მომავლისთვის შეიძლებელია.

ზემოთქმულ მიზეზებით და იმის გამო, რომ ამ ადგილებს დიდი ზნაზნეობა აქვს თავ ბარტი თვალ-ხილვის მცხოვრებთათვის, ითქმედ მთელი სახელმწიფოსთვის,—საჭიროა მთელი ზარიზის მიმე მოწყობილებაზეა.

ქ. ლანჩხუთის სამჭიმ თვის 27 ივნისს სხდომაზე დაადგინა: ზემო ოქვილი გარემოდა მოიყვანოს რესპუბლიკის მთავრობის ცნობამდე და იშუამდგომლოს მის წინაშე, რათა მთავრობამ რაც შეიძლება დაუბანაგებელ მიწის ნაკვეთი ზომით ან საქმის განსახორციელებლად, ხოლო ქ. ლანჩხუთი კი თავის მხრით ყოველი სამუალებით ეცდება ბელი შეუწყოს ამ დარგით საქმის სანსრულებლად მოეყვანას.

დასასრულ მოვახსენებთ მთავრობას, რომ ყოველივე შეზომაში (არა სპეკულაციაში) მონაწილეობას მიიღებს თვით ხალხი, მხოლოდ მთავრობამ დაბმარება უნდა გაგვიწიოს სპეციალისტების გამოგზავნით და საჭირო მასალის მოწოდებით.

ტელილის ჭალაჭის გამგეობის დედგენილებანი.

1 ივლისის სხდომაზე ტელილის ჭალაჭის გამგეობამ მოიანსია ქ. კონიაშვილის მოხსენება ტყეოსანის ჯარის-ყანაში უნიერხატის ტყის შესახებ, რომლის გამგეობაც ითხოვდა მანამ შეიგნეს ჭალაჭნი და მატერიალურ დახმარებას. გამგეობამ დაადგინა სამინო კომისიას ჯარის-კაცთა უნიერხატისათვის შესაფერ ბინის მოძებნის, მატერიალურ დახმარებაზე კი ჯერ უარი უთხრა.

— ჭალაჭის გამგეობამ დაადგინა მიეცეს დიდების უფასო წიგნებისაგან ოცდაათ მოქალაქეს 3,000 მან. სუსხიანის სახით.

— გამგეობის წევრის გ. კონიაშვილის მოხსენებით თანახმად ტყეოსნის ჭალაჭის გამგეობამ დაადგინა მიეცეს ჭალაჭის გამგეობის წევრ დაარსებულად სანერგო მასივის რაბის სამეურნეო სამუალების დახმარება 1000 მანეთით.

— რადგანაც ჭალაჭის გამგეობაში მრავალი თხოვნები მოდის სხვადასხვა საქვეთნებელ-ფეთ საზოგადოებისაგან ქალებებში საქვეთ მოჭერი მიზნით ლეკოს თამაშის გამართვის შესახებ, გამგეობამ დაადგინა: ნება მიეცეს ლეკოს თამაშის მსურველ ქალებისაგან ქალაქთაშორისო სამეურნეო საქვეთნო საზოგადოებას, მხოლოდ იმ პირობით, რომ 50% მოგებისა გადასდონ ეფხს სახელმწიფო ლაზარეთის ბიუჯეტში. ყოველ კლუბებს აქვთ უფლება მხოლოდ ორჯერ გამართოს ასეთი ლეკოს თამაში და ყოველივეს გამგეობის წერილ. ბ. მაჭავარიანის ნებართვით. საჭირო ბილეთების ჯიბრტყის ტელეხის ხოლეს, რომ ამ თვე და კლუბში რომელ დღეს არის ნებადთვა მთავრობა.

ახალციხე

→ ჭკიანე ახალციხეში მოაგროვეს ეკლესიებიდან ფასიანი ჭურჭელი და ხატები, მზით არის სამსახი ოთახი მოაგროვეს თითოეული. ამბობენ ღიდებულნი და ფასდებულნი ნივთები ბათომში გაგზავნილ ეშელონს სარგებლობენ. ჯერჯერობით მთავრობა სრულიათ დაკმაყოფილებულია მისვლით.

— ჭკუა ვიცით მიზეზი ამ უბედურებისა: ოსმალეთის აგენტების მოატყუეს ზმრიანელი ხალხის ნაწილი, ავადაყოფს რესპუბლიკის წინააღმდეგ, ცილებს და ნათს მისცეს მათი ოჯახები და მთელი მესხეთის განადგურების შემდეგ—ნუმალ ქვეყნელათ მიიმალენენ.

მათ კარგად იცოდენ, რომ მოტყუებული ხალხი ბოლოს მაინც გამოფხიზლებიდა და არასოდეს არ პატიებდა თავის მატყუებელს. ეს იყო მიზეზი მათი გაქცევისა. დემოკრატიული მთავრობა მათ ხელს არ აბლებდა, რომ ისინი პირობითმამტკიცებენ და მოღალატენი არ ყოფილიყვნენ. მათი წყალობით დღეს დანგრეულია საქართველოს ფერადასანი კუთხე.

ასეთს ღონის შემოდის მის აღსადგენად ჩვენი მთავრობაც ის სამთახტე არიგის ჰპირდება. ის ჰპირდება მხოლოდ დემოკრატიულ რეფორმებსის გატარებას და მის პრინციპების მტკიცედ დაცვას.

და ჩვენ ვიცით რა მოაქცს ხალხისათვის ამ რეფორმებს. ის აძლევს ხალხს პირველ-ყოვლისა თავისუფლებას, **ბიჭან** და ყოველივე მას, რაც აქვს საქართველოს ხალხს. ამიერიდან ბეგების ჩამორთმევით მიწა და შრომილ ხალხს გადაეცემა.

ეი ის არის უმთავრესი ძალა, რომელსაც ჩვენი მთავრობა ხალხს საკითხილდიერთ გამოაცხებს.

მაგრამ ყოველივე ეს მოხდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მესხეთ-ჯავახეთში სათანადოთ დამყარება სამშვიდობო წესრიგი. ამ მხრივ მთავრობამ უკვე მიიღო სწრაფი ზომები, რომლის სისრულეში მოყვანა აქედან ხალხსა და მთავრობებსა. რამდენსაც ხალხი მომხვდებელთან და ტერიტორიით შეიდგება საქმეს—იმდენათ მალე გაჩნდება ერთობა სოციალური რეფორმები. მთავრობა არასოდეს არ დასტოვებს—უფრედილესი არც ერთს შეზომას, რაიგან ეს მთავრობა თვით ხალხს მთავრობაა.

და მაშინაც კი, როდესაც საქართველოში შიშშეღი არის—ის თავის უკანასკნელ ლუკმას გაპარტახებულ წესებთ-ჯავახეთს უგზავნის, ან სწორედ ამიტომ უკეთს ხმას მხარს ხალხი, როდესაც სწყრს, რომ რამდენსაც ის წყიდულ—კრულვით იხსენებს ოსმალეთის აგენტებს—იმდენათ პატივით და ღირსებით ენიობა საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობას.

„ვან. შეხ.“

ახალციხე

→ ჭკიანე ახალციხეში მოაგროვეს ეკლესიებიდან ფასიანი ჭურჭელი და ხატები, მზით არის სამსახი ოთახი მოაგროვეს თითოეული. ამბობენ ღიდებულნი და ფასდებულნი ნივთები ბათომში გაგზავნილ ეშელონს სარგებლობენ. ჯერჯერობით მთავრობა სრულიათ დაკმაყოფილებულია მისვლით.

— ჭკუა ვიცით მიზეზი ამ უბედურებისა: ოსმალეთის აგენტების მოატყუეს ზმრიანელი ხალხის ნაწილი, ავადაყოფს რესპუბლიკის წინააღმდეგ, ცილებს და ნათს მისცეს მათი ოჯახები და მთელი მესხეთის განადგურების შემდეგ—ნუმალ ქვეყნელათ მიიმალენენ.

მათ კარგად იცოდენ, რომ მოტყუებული ხალხი ბოლოს მაინც გამოფხიზლებიდა და არასოდეს არ პატიებდა თავის მატყუებელს. ეს იყო მიზეზი მათი გაქცევისა. დემოკრატიული მთავრობა მათ ხელს არ აბლებდა, რომ ისინი პირობითმამტკიცებენ და მოღალატენი არ ყოფილიყვნენ. მათი წყალობით დღეს დანგრეულია საქართველოს ფერადასანი კუთხე.

ასეთს ღონის შემოდის მის აღსადგენად ჩვენი მთავრობაც ის სამთახტე არიგის ჰპირდება. ის ჰპირდება მხოლოდ დემოკრატიულ რეფორმებსის გატარებას და მის პრინციპების მტკიცედ დაცვას.

და ჩვენ ვიცით რა მოაქცს ხალხისათვის ამ რეფორმებს. ის აძლევს ხალხს პირველ-ყოვლისა თავისუფლებას, **ბიჭან** და ყოველივე მას, რაც აქვს საქართველოს ხალხს. ამიერიდან ბეგების ჩამორთმევით მიწა და შრომილ ხალხს გადაეცემა.

ეი ის არის უმთავრესი ძალა, რომელსაც ჩვენი მთავრობა ხალხს საკითხილდიერთ გამოაცხებს.

მაგრამ ყოველივე ეს მოხდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მესხეთ-ჯავახეთში სათანადოთ დამყარება სამშვიდობო წესრიგი. ამ მხრივ მთავრობამ უკვე მიიღო სწრაფი ზომები, რომლის სისრულეში მოყვანა აქედან ხალხსა და მთავრობებსა. რამდენსაც ხალხი მომხვდებელთან და ტერიტორიით შეიდგება საქმეს—იმდენათ მალე გაჩნდება ერთობა სოციალური რეფორმები. მთავრობა არასოდეს არ დასტოვებს—უფრედილესი არც ერთს შეზომას, რაიგან ეს მთავრობა თვით ხალხს მთავრობაა.

და მაშინაც კი, როდესაც საქართველოში შიშშეღი არის—ის თავის უკანასკნელ ლუკმას გაპარტახებულ წესებთ-ჯავახეთს უგზავნის, ან სწორედ ამიტომ უკეთს ხმას მხარს ხალხი, როდესაც სწყრს, რომ რამდენსაც ის წყიდულ—კრულვით იხსენებს ოსმალეთის აგენტებს—იმდენათ პატივით და ღირსებით ენიობა საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობას.

„ვან. შეხ.“

საქართველოს რესპუბლიკის ომები დაჭრილ-დასახიჩრებულის პატივისცემის.

საქართველოს რესპუბლიკის ომები დაჭრილ-დასახიჩრებულთა კიდევის სიცრუთ კრებას, რომელიც გაიმართა 22 ივნისს, სხვათა შორის იმსჯელა ომში დაჭრილ-დასახიჩრებულთა შესახებ მიღებულ კანონზე და შემდეგი დადგენილებანი მიმართა დამფუძნებელ კრების პრეზიდიუმს:

„საქართველოს რესპუბლიკის ომში დაჭრილ-დასახიჩრებულთა სიცრუთ კრებამ, როგორც შესაფერ ამ წლის 22 თებერვალს, და რომელსაც დღესწრენ აგრეთვე სააგრეთო მოწვეული თანამდებ მაზრის ომში დაჭრილ დასახიჩრებულთა კომისიის წარმომადგენლები, გიგისო ის დამუძნებელ კრების ომის ომში დასახიჩრებულთათვის მიღებულ პენსიის კანონ-პროექტს და მიიღო ის მხედველობაში ახალი განცვლა-გამოცვლა, რომელიც გამოიწვია აღნიშნულ კანონ-პროექტის განხილვამ დამუძნებელ კრების შორის სულთა:

1. აღნიშნული კანონ-პროექტი კანონს გარეშე სტოვებს ის პირადეთ მეომრებისა ფრაფლოსთან, რომელიც მათდა დამოკიდებული მოზეზების გამო შეიდ რიგსკიის მოკიკუნოთა ძალდატანებით, დასახიჩრდენ და დაკარგეს შრომის უნარი ორგანოკიკიდეთ და მის შემდეგ რესპუბლიკა რეფორმეკიის პირველ წელს ხანში ე. ი. 1917 წელს განსვლილაა.

2. თუ პირადეთ ერი თავის წარმომადგენლების პირით ბჭირით ომეორეს პირის ბატრიკის წინაშე, რომ საქართველოს თვალსაჩინო მსხვერპლით მიიტანა მსოფლიო ომის დროს, თუ პირადეთ ერის მესვეურნი საქართველოს მიერ გადაეული მსგარსს ზჭირად ოეწვენენ სხვა და სხვა იფიციელ სახელოებით და ამ ომის საკითხში სხვა და სხვა სახელმწიფოების წინაშე, მაშასადამე მსოფლიო ომის აქტორს მონაწილეობა—1918 წლამდე ომში დასახიჩრებულთა მოეძღვით ღვაწლი და ამაგი თავისუფლად საქართველოს წინაშე.

3. პირველ მუხლში აღნიშნულ დასახიჩრებულთათვის პენსიების არ მიეცნა ნიშნად ის, რომ რამოდენიმე თოსი პირადეთ ეფიცნი ფიცი უწელონ და დაავადებულნი, ომის მაგივრად რომ მათ შეაძლებინონ ფრთხა განმაღლობაში უნარ დაკარგულთის ღონეები და ხელ ახლა ზრომის ფიცისაზე ხაბაზ, გახდეონ მსხვერპლნი, უსაქმოთნოსისაგან გამოწეული სიმწრისა.

4. თავმოყვარე საქართველოს მესვეურებმა არ უნდა აიიქვნონ პირადი მოხლეზე მოსხენებელი ომში დასახიჩრებულნი, მიმართონ თხოვნით დამხმარებისათვის რასმეთ—იმედის ის წითელი თუ შავი რუხეთი.

5. საღეთოდ საქართველო არ შეიძლება რომ არ იქნეს დაძეცილი მაშვალითა, ტერორ მხიმეთა და უნარ დაკარგულთა ინტერესებისა.

ყოველ ამის გამო საერთო კრებამ დაადგინა:

1. ეთხოვოს სოციალ-დემოკრატიულ, სოციალ-ფედერალისტიკა, სოციალ-რევოლუციონერ ნაციონალ-დემოკრატ, პარტიებს და საქართველოს რევოლუციონერ სინდიკალიტ მაშრალთა კიდევის მთავარ ომიტეტებს ფრთვეთ დამფუძნებელ კრების ყველა პარტიათა ფრაქციებს წინადიდებ ომიც ჯერ-არს, რომ კანონ-პროექტი ომიეტენ დამფუძნებელ კრების მიერ დასახიჩრებულთა პენსიის შესახებ, რომელიც ვრცელდება მხოლოდ 1918 წლის პირველ იანვრიდან ომში დასახიჩრებულებზე, გავრცელებულ იქნეს აგრეთვე პირველ პენტაზონ ომში დასახიჩრებულებზედაც.

კრების თავმჯდომარე **ორაგველიძე.**

მდივანი **ხაიშვილი.**

ზრომის პრემისარიატი.

სავალდებულო დედგენილება.

საგებერნო შრომის კომისარმა შემდეგი სავალდებულო დედგენილება გამოსცა: აქალაქო ხოლერით ავათმყოფობა დაიწყო. პირველ სნეხის წინააღმდეგ ბრძოლა ნაყოფიერი იქნება, წინააღმდეგობას ვიძლევ. ეს ტყეოსნის ნაგზურნიდან ბრძოლა დაიწყო ჯარისკაცებმა, საბელოსნებმა, საბაჭოო დაწესებულებების გამგეებმა, დაფუძნებულთა იქნითან საკმოთა სახლი. შედეგ გადაადგილებული წყალი, გასუფთავებული იქნას სამუშაო ადგილები და ეზოთა საკეთებები ბინები ყოველდღიურ უწყვეთნობისაგან. მხოლოდ უსუფთაო ადგილებს ეღნიშნეგა ეპიდემიური ავადმყოფობა. ამიტომ სანიტარიული ზომებისეული ყველა ადგილებში ყოველდღიურად დაიცვან ხოლერის ეპიდემიის ზომები და შესასრულოს ეს ყველა სანიტარიული ზომები ზემოთ ხსენებულ ორგანოებმა და მათ ორგანიზაციებმა. მოიყვანოდეს ცნობილებათა ზომები და შესასრულოს ეს დადგენილება. მხოლოდ ამ სანიტარიული ზომების ზედმიწევნით შესრულებით შეიძლება ხოლერის ეპიდემიის ბრძოლა.

ბი, ამათი ხარჯი ყოველთვის იფარებოდა ტრანზიტთა მოგზაობისაგან.

ტრანზიტის მისიონერებმა იმეცადინეს ტ. XIII საუკ. საქართველოში საქარავნო გადაკეტილის და მოამზადეს ევროპიელი მგზავრები.

მათვე ცდილებს საქართველოს ადმინისტრაციული ცხოვრების აწყობაზე ჰქონდათ ზოგიერთი საქართველოში მყოფი ევროპიელის წყნარებით სამსახიო ტრანზიტის ყველა წესჩვეულების ტყვილ სამკითხველოები.

ტრანზიტელები და მათი მისიონერები დიდს დახმარებას უწევდენ ქართველებს სპარსეთში, ოსმალეთში, არაბისტანსა და ყველა ადგილებში, სადაც კი ქართველები ოსმალეთისა და სპარსთაგან ტყვეში ყოფილნენი.

XIII საუკუნიდან დაწყებული XVI საუკუნის გასვლამდი, იტალიელებმა მეცხრეთ ფრანგების ეკლესიებში მეცხრეთ მიაპყრეს ქართველი ფიცრები და ეკლესიები, ამის შეხედვა მათ უფრო მხურვალედ მოჰკიდეს: საქართველოს მგზავრებისაც საჭმე ხელი.

XVII საუკუნის დამდეგამდი იტალიელებმა ქართველებს უცილობად დაუწყეს მგზავრებობა, მაგალითებრ, 1630 წ. ტაფლილში, კათოლიკეთ ეკლესიის ხელმძღვანელი ფრანგების სერო სამწყსოებელნი, რომელის მიმდებარეობა აწონებელი ქართველი გამოყვანი გახსნეს სერო სამწყსოებელი, რომელის მიმდებარეობა ასწავლებენ ქართველ კათოლიკეთ ეკლესიის წესებსა და ბანზის ქართველ კათოლიკეთა სკოლას.

1635 წ. ტფილისში, კათოლიკეთ მისიონერებმა გახსნეს სერო სამქმოო სახლი, ანუ სათვალიერო, მგზავრებისად თვით მისიონერთა ბერმენი იყვენ.

1627 წ. ჩოხაში, ბაჰი ფრანგ VIII-ის დახმარებით, ნიკოლოზ ჰილოვე (არჩინებელი ტრაპიზონის სრულის და 1628 წ. ტრაპიზონის გამოსვლა ქართველი წყვნი ორდენისა.

1633 წ. რომში, ფრანგეთის სასულიერო სწავლებელმა დაარსებენ იქნა ქართულ ენის კათედრა და მასში განწესებულ იქნენ ქართველ ენის მცოდნე იტალიელი პროფესორები.

1635 წ. ბაჰი ორმან ფრანგ ბრძანებით ორმის ოსმალეთს სასულიერო ავადმყოფებში და ნიგნასოს კომერციულ სკოლებში დაარსებულ იქნა ქართველი შვილების განსანათლებელი ტიპოგრაფია, ამიტომ საქართველოში მოსწრეს ქართველ კათოლიკეთ ეკლესიის წინამძღვრის, რომ ამას ეზრუნეს და საქართველოდან ომში გაეგზავნან ქართველი შვილები სასწავლებლად.

ეს სტამბები იქ არსებობდა 1635—1800. წ. 1730 წ. ამ სწავლა დამთავრა გორულმა ქართველ კათოლიკე დვით ტატაშვილმა, ამან თვითს სწავლის დამთავრების დროს თხზეწერა ფილოსოფიისა, რითიც დაიკვეთ ცოდნა პროფესიონალ წინაშე იგი ცნობილი იქნა მწერალურ ქართველად.

1782 წ. დვით ტატაშვილმა რომში გადაბეჭდა ქართული სტამბა და იქვე გამოსცა ქართული წიგნები.

1734 წ. გამოსცეს ქართველ-იტალიელურ ენის სახელმძღვანელო ტტალიელ მისიონერთაგანის.

1736 წ. რომში დაბეჭდეს ქართული რუკა, რომელიც სარედაქციდენ რომელი მისიონერებისა საქართველოში მოგზაურობის დროს.

ახლა ამნაირი ცნობების აკ აღარ მოვეცნიო, ვინაიდან ეხლე ცნობა ის გასაკვირიო ვიცით თუ რა ქართველი და იტალიელი შორის რა კვალი და მგზავრობა განწყობილება არსებობდა ძველთაგანვე.

დასასრულ ერთ ამბავსაც კიდევ მოვიყვან აქ:

1880 წ. ტფილისში ჩამოვიდა იტალიიდან კორიოლი შეიკი, ამან რამდენსმე ხანს ტფილისში იცხოვრა. ერთხელ იგი მოწვეულიყო იქნა ტფილისის კათოლიკეთ ეკლესიაში წირვაზე. წირვაზე მწირველი იყო ცნობილი ქართველი მოძღვარი ალფონს ბითიანაშვილი, ეკლესიაა მორთულ შესანშნავის მორთულობით, წირვა ქართულით იქნა შესრულებული, მთელი წირვა ქართულის გალობით გათავდა. წინამძღვარმა ბითიანაშვილმა წირვა-ლოცვა წარმოსთქვა იტალიურს ენაზე და უცბად ტაშებს გაჰკრა თავისთან ვინმე ვინმე, მოისმენია ჩვენ, ნაკვთი ქართველები ვართ, ეს ქუთაისე საქართველოდან, იგი რუსეთის დედაქალაქიდან 1801 წ. ეს წირვა-ლოცვა და გალობა ჩვენს ცუდ ენაზე იქნა შესრულებული, ქათოლიკეთის გაფრენილები ქართველები საქართველოში იწყვნი ძველის ტრადიციის ქართველობის ტრანსპორტის მოწვნის და სხვათა გარეთიანებული პროფესიონალური კავშირი აქ ხდება, რომ გაფიცულები იქნ, როგორც მგზავრი პროლეტარიატი, თავის მოიხმენილებას ბაკ არავითარ შემთხვევაში არ დაუსთმის და მთავრობის მოიხმენილებას არ უნდა დაემორჩილეს, კაცმა რომ ბრალ ყოველი ღონით მხარი დაუჭიროს ცალკეულ პროფესიონალურ კავშირების გაერთიანების გადამწყვეტ ბრძოლაში. საფრანგეთში ცხოვრების გაძვირების, გადასახადების გადიდების, ხალხთა თავთავმორჩენის უფლების დარღვევის, რუსეთის და უნგრეთის რევოლუციის დახრობის ცდას, დემპრობილიზაციის დაგვიანების და სხვათა ამნაირების გამოცდილებაზე უარის გამო შეიქნა ისეთი უფლებრივობა საფანტაზიო გასაგები შეიძლება გამონაბოსი მხოლოდ გადამწყვეტი მოქმედებით. საფრანგეთის, ინგლისის, ესპანეთის და ბელგიის პროფესიონალიურ ორგანიზაციების წარმომადგენელთა კონფერენციის კომისიებმა კომისიების კონტროლის ცხრა ცის სიძლიერის, ჯანი თანხის სმელმენი ტრანსპორტის გამოცდილების ნაკლებ ცოდნით გამოცდილების ნაკლებ ცოდნით გადაწყვეტილება გამოცდილების ნაკლებ ცოდნით გადაწყვეტილება. შეიძლება სხვა დარგებსაც გამოცდილების ნაკლებ ცოდნით გადაწყვეტილება. შეიძლება სხვა დარგებსაც გამოცდილების ნაკლებ ცოდნით გადაწყვეტილება.

ლონდონი. ივლისის 7. საფრანგეთის მთავრობას ძალიან ეწყინან, რომ ფუშეზის სამუშაოებისა და ტრანსპორტის ხელმძღვანელობის ნაწილობრივ გადაწყვეტილება გამოცდილების ნაკლებ ცოდნით გადაწყვეტილება. შეიძლება სხვა დარგებსაც